

Carmen-Nicoleta BĂRBIERU

■ **Studii:**

- licențiată în drept (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași);
- doctor în drept, în domeniul dreptului comerțului internațional (2016).

■ **Activitate profesională:**

- notar public în cadrul Camerei Notarilor Publici Bacău.

■ **Publicații:**

- *Contracte civile speciale. Elaborare, comentarii, modele*, Ed. Universul Juridic, București, 2016;
- *Tehnica redactării unui contract. Elementele contractului. Redactarea clauzelor contractuale*, Ed. Universul Juridic, București, 2014;
- *Repere ale activității biroului notarial. Redactarea înscrisurilor. Procedurile notariale. Activitatea de secretariat* (coautor), Ed. Universul Juridic, București, 2011.

CARMEN-NICOLETA BĂRBIERU

ROLUL GRUPULUI EUROPEAN DE INTERES ECONOMIC ÎN ACTIVITATEA DE COMERȚ INTERNAȚIONAL

Universul Juridic
București
- 2018 -

Cuprins

Abrevieri.....	5
Argument	7

Capitolul I

Considerații generale asupra grupului european de interes economic	11

Secțiunea 1

<i>Noțiune, istoric, trăsături .....</i>	<i>11</i>

Secțiunea a 2-a

<i>Reglementarea grupului european de interes economic .....</i>	<i>19</i>

2.1. Precizări prealabile	19
2.2. Domeniul de aplicare a Regulamentului.....	21
2.3. Domeniul de aplicare a legii naționale	22
2.4. Reflectarea în practică a aplicării legii naționale	25

Secțiunea a 3-a

<i>Aplicații practice ale grupului european de interes economic .....</i>	<i>28</i>

3.1. Precizări prealabile	28
3.2. Domenii de activitate	28
3.3. Forme ale cooperării prin intermediul grupului european de interes economic	31
3.4. Obiective ale cooperării prin intermediul grupului european de interes economic	32

Capitolul II

Constituirea grupului european de interes economic	34

Secțiunea 1

<i>Noțiuni introductive .....</i>	<i>34</i>

Secțiunea a 2-a

<i>Contractul de constituire a grupului european de interes economic .....</i>	<i>34</i>

2.1. Precizări prealabile	34
2.2. Clasificarea clauzelor contractuale	37
2.3. Condițiile de fond ale contractului de constituire a grupului european de interes economic	37

2.3.1. Capacitatea de a contracta	38
2.3.2. Consimțământul.....	39
2.3.3. Obiectul contractului	42
2.3.4. Cauza contractului	43
2.4. Condițiile de formă ale contractului de constituire a grupului european de interes economic	44
2.5. Cuprinsul contractului de constituire a grupului european de interes economic	47
2.5.1. Clauzele privind identificarea membrilor grupului european de interes economic.....	47
2.5.2. Clauze privind identificarea viitoarei entități juridice	53
2.5.2.1. Denumirea grupului european de interes economic	53
2.5.2.2. Sediul grupului european de interes economic.....	56
2.5.2.3. Forma juridică	57
2.5.3. Clauzele privind obiectivul grupului european de interes economic.....	57
2.5.4. Clauze privind durata grupului european de interes economic.....	59
2.5.5. Clauze privind capitalul grupului european de interes economic.....	60
2.5.6. Clauze privind finanțarea grupului european de interes economic.....	65
2.5.7. Clauze privind funcționarea grupului european de interes economic.....	65
2.5.8. Clauze privind drepturile și obligațiile membrilor.....	66
2.5.9. Clauze privind retragerea membrilor	71
2.5.10. Clauze privind excluderea membrilor.....	72
2.5.11. Clauze privind înființarea filialelor, sucursalelor și a altor unități fără personalitate juridică.....	73
2.5.12. Clauze privind încetarea și dizolvarea grupului european de interes economic.....	75
2.5.13. Clauze privind modul de soluționare a litigiilor pe cale amiabilă și anexele contractului.....	77
Secțiunea a 3-a	
Formalitățile constituirii grupului european de interes economic.....	82
3.1. Înmatricularea grupului european de interes economic.....	82
3.2. Înregistrarea fiscală a grupului european de interes economic.....	87

3.3. Publicitatea privind constituirea grupului european de interes economic.....	87
3.4. Documentele care atestă îndeplinirea formalităților de înmatriculare, înregistrare fiscală și autorizare a funcționării grupului european de interes economic.....	89
3.5. Autorizarea funcționării grupului european de interes economic.....	90
Secțiunea a 4-a	
Regimul actelor juridice încheiate în cursul constituirii grupului european de interes economic.....	91
Secțiunea a 5-a	
Încălcarea cerințelor legale de constituire a grupului european de interes economic	92
Secțiunea a 6-a	
Nulitatea grupului european de interes economic.....	93
Secțiunea a 7-a	
Personalitatea juridică a grupului european de interes economic	96
7.1. Atributele de identificare a grupului european de interes economic.....	97
7.2. Patrimoniul grupului european de interes economic, persoană juridică română.....	100
7.3. Capacitatea juridică a grupului european de interes economic.....	101
Capitolul III	
Funcționarea grupului european de interes economic.....	104
Secțiunea 1	
Considerații introductive.....	104
Secțiunea a 2-a	
Deciziile membrilor	105
2.1. Considerații introductive.....	105
2.2. Cadrul exercitării dreptului de vot.....	106
2.3. Criteriile atribuirii dreptului de vot.....	108
2.4. Inițiativa organizării consultării membrilor.....	109
2.5. Organizarea consultării membrilor în cadrul unei adunări generale....	110
2.5.1. Felurile adunării generale.....	111
2.5.2. Frecvența adunărilor generale.....	113
2.5.3. Convocarea adunării generale	113
2.5.4. Ședința adunării generale.....	116

2.6. Consultarea scrisă a membrilor	119
2.7. Adoptarea deciziilor de către membrii grupului european de interes economic	121
2.8. Publicitatea deciziilor membrilor	123
2.9. Executarea deciziilor membrilor	124
2.10. Acțiunea în nulitatea deciziilor membrilor și acțiunea în constatarea nulității absolute a deciziilor membrilor	125
2.11. Suspendarea executării deciziei membrilor	126

Secțiunea a 3-a

<i>Administratorul grupului european de interes economic</i>	126
3.1. Precizări prealabile	126
3.2. Condiții pentru dobândirea calității de administrator	127
3.3. Pluralitatea de administratori	131
3.4. Numirea administratorilor	132
3.5. Publicitatea numirii administratorilor	132
3.6. Obligațiile administratorilor	133
3.7. Răspunderea administratorilor	138
3.8. Acțiunea în răspundere împotriva administratorilor pentru prejudiciile cauzate grupului european de interes economic prin încălcarea îndatoririlor stabilite în sarcina lor	141
3.9. Încetarea calității de administrator	141

Secțiunea a 4-a

<i>Alte organe ale grupului european de interes economic</i>	142

Capitolul IV

Forme de extindere teritorială a activității economice	149

Secțiunea 1

<i>Noțiuni introductive</i>	149

Secțiunea a 2-a

<i>Joint-venture</i>	149
2.1. Conceptul de <i>joint-venture</i>	149
2.2. Principalele clauze ale contractului de <i>joint-venture</i>	151

Secțiunea a 3-a

<i>Asocierea în participație</i>	152
3.1. Considerații introductive	152
3.2. Constituirea asocierii în participație	154

Rolul grupului european de interes economic în activitatea de comerț internațional | 291

3.3. Funcționarea asocierii în participație	157
3.4. Încetarea și lichidarea asocierii în participație	158

Secțiunea a 4-a

<i>Societatea europeană (Societas Europaea)</i>	159
4.1. Noțiune, reglementare, trăsături	159
4.2. Constituirea societății europene	161
4.2.1. Aspecte generale	161
4.2.2. Constituirea societății europene prin fuziune	162
4.2.3. Constituirea unei societăți europene holding	168
4.2.4. Constituirea prin formarea unei filiale societate europeană	171
4.2.5. Constituirea prin transformarea unei societăți pe acțiuni în societate europeană	171
4.2.6. Actul constitutiv al societății europene	173
4.3. Organizarea și funcționarea societății europene	175
4.3.1. Adunarea generală	176
4.3.2. Administrarea societății europene	178
4.3.2.1. Sistemul de administrare dualist	179
4.3.2.2. Sistemul de administrare monist	181
4.3.2.3. Reguli comune celor două sisteme de administrare a societății europene	182
4.4. Încetarea societății europene. Lichidarea, dizolvarea, insolvabilitatea și încetarea de plăți	184

Secțiunea a 5-a

<i>Societatea cooperativă europeană</i>	185
5.1. Noțiune, trăsături, reglementare	185
5.2. Constituirea societății cooperative europene	187
5.2.1. Aspecte generale	187
5.2.2. Constituirea societății cooperative europene prin fuziune	191
5.2.3. Constituirea societății cooperative europene prin transformare	196
5.2.4. Înmatricularea societății cooperative europene	197
5.3. Organizarea și funcționarea societății cooperative europene	198
5.3.1. Adunarea generală	199
5.3.2. Administrarea societății cooperative europene	204
5.3.2.1. Sistemul dualist de administrare	204
5.3.2.2. Sistemul monist de administrare	206
5.3.2.3. Reguli comune celor două sisteme de administrare a societății cooperative europene	208

5.4. Încetarea societății cooperative europene. Lichidarea, dizolvarea, insolvabilitatea și încetarea de plăți	211

<i>Secțiunea a 6-a</i>	
<i>Filialele societăților străine .....</i>	<i>213</i>

<i>Secțiunea a 7-a</i>	
<i>Sucursalele societăților străine .....</i>	<i>215</i>

<i>Secțiunea a 8-a</i>	
<i>Reprezentanțele societăților străine .....</i>	<i>216</i>

Capitolul V	
Modificarea grupului european de interes economic	221

<i>Secțiunea 1</i>	
<i>Considerații introductive .....</i>	<i>221</i>

<i>Secțiunea a 2-a</i>	
<i>Modificarea componenței grupului european de interes economic .....</i>	<i>223</i>

<i>Secțiunea a 3-a</i>	
<i>Schimbarea sediului grupului european de interes economic .....</i>	<i>227</i>

<i>Secțiunea a 4-a</i>	
<i>Prelungirea duratei grupului european de interes economic .....</i>	<i>230</i>

<i>Secțiunea a 5-a</i>	
<i>Modificarea activității grupului european de interes economic .....</i>	<i>231</i>

<i>Secțiunea a 6-a</i>	
<i>Modificări în structura grupului european de interes economic .....</i>	<i>232</i>

<i>Secțiunea a 7-a</i>	
<i>Modificarea capitalului grupului european de interes economic .....</i>	<i>232</i>

<i>Secțiunea a 8-a</i>	
<i>Reorganizarea grupului european de interes economic .....</i>	<i>234</i>

Capitolul VI	
Încetarea grupului european de interes economic	242

<i>Secțiunea 1</i>	
<i>Considerații preliminare .....</i>	<i>242</i>

<i>Secțiunea a 2-a</i>	
<i>Dizolvarea grupului european de interes economic .....</i>	<i>243</i>

2.1. Noțiuni generale	243
2.2. Decizia membrilor	245
2.3. Împlinirea termenului stabilit pentru durata grupului european de interes economic	245
2.4. Îndeplinirea obiectivelor grupului european de interes economic sau imposibilitatea de a le continua	247
2.5. Nerespectarea dispozițiilor art. 4 alin. (2) din Regulament	248
2.6. Încălcarea dispozițiilor art. 3 din Regulament	249
2.7. Încălcarea dispozițiilor privind sediul grupului european de interes economic	251
2.8. Dizolvarea pentru motive bine întemeiate	251
2.9. Cauze de dizolvare stabilite în contractul de constituire a grupului european de interes economic	252
2.10. Efectele dizolvării	253

<i>Secțiunea a 3-a</i>	
<i>Lichidarea grupului european de interes economic .....</i>	<i>253</i>

3.1. Noțiuni preliminare	253
3.2. Numirea lichidatorilor	255
3.3. Puterile lichidatorilor	256
3.4. Răspunderea lichidatorilor	257
3.5. Lichidarea patrimoniului grupului	258
3.6. Destinația bunurilor rămase după lichidare	262
3.7. Încheierea lichidării	263

Concluzii	265
Bibliografie	275

Cu privire la modificarea grupului european de interes economic pe parcursul existenței acestuia, lucrarea tratează pe rând modificările ce pot privi componența, durata, sediul și reorganizarea grupului european de interes economic.

O ultimă etapă a demersului nostru o reprezintă analiza încetării grupului european de interes economic. În acest context, am tratat cele două etape obligatoriu de parcurs în cazul în care grupul european își încetează existența, și anume dizolvarea și lichidarea grupului, și am identificat cauzele și modurile de dizolvare a grupului european de interes economic.

Armonizarea cadrului juridic românesc cu cel european a reclamat consacrarea și la nivel național a grupului european de interes economic. În acest sens, prin Legea nr. 161 din 19 aprilie 2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției au fost stabilite condițiile în care grupurile europene de interes economic sunt recunoscute și pot funcționa în România.

Capitolul I

Considerații generale asupra grupului european de interes economic

Secțiunea 1

Noțiune, istoric, trăsături

Grupul european de interes economic își datorează apariția necesității reorganizării activității economice la nivel european în contextul realizării pieței interne, fiind inspirat după modelul francez al grupului de interes economic. Grupul european de interes economic este un instrument juridic european creat prin Regulamentul (CEE) nr. 2.137/1985 cu scopul de a reduce dificultățile de ordin juridic, fiscal sau psihologic întâmpinate de participanții la relațiile economice în cooperarea transfrontalieră.

Regulamentul nu cuprinde o definiție a grupului european de interes economic, absența acesteia nefiind suplinită de dreptul național.

Din analiza dispozițiilor Regulamentului rezultă că grupul european de interes economic reprezintă asocierea dintre două sau mai multe persoane fizice care exercită o activitate economică de natura celor menționate, o profesie liberală sau servicii de altă natură¹, societăți comerciale sau alte entități juridice, constituită pe o durată determinată sau nedeterminată în scopul înlesnirii sau dezvoltării activității economice a membrilor săi, precum și al îmbunătățirii rezultatelor activității respective².

Grupul european de interes economic a fost inspirat, așa cum am mai precizat, de modelul francez al grupului de interes economic (GIE)³. Acesta din

¹ Activitatea trebuie să fie desfășurată în cadrul Uniunii Europene.

² Prin art. 233 alin. (1) din Legea nr. 161/2003, în prezent abrogat, grupul european de interes economic a fost definit ca fiind acea asociere dintre două sau mai multe persoane fizice ori juridice, constituită pentru o perioadă determinată sau nedeterminată, în scopul înlesnirii ori dezvoltării activității economice a membrilor săi, precum și al îmbunătățirii rezultatelor activității respective. A se vedea și: St.D. Cărpenaru, *Tratat de drept comercial român*, ed. a 4-a, actualizată, Ed. Universul Juridic, București, 2014, p. 443; R.D. Apan, *Teoria generală a drepturilor afacerilor*, Ed. Sfera Juridică, Cluj-Napoca, 2007, p. 142.

³ Reglementat inițial prin Ordonanța nr. 67-821 din 23 septembrie 1967, statutul GIE a fost ulterior modificat și completat de prevederile Decretului din 2 februarie 1968 privind

urmă a apărut ca o necesitate a adaptării întreprinderilor franceze la concurența internațională, întrucât la vremea respectivă niciuna dintre structurile juridice existente¹ nu era perfect adaptată cerințelor cu care se confruntau întreprinderile atunci când acționau pe piața economică mondială.

Pentru a face față cu succes concurenței, întreprinderile aveau nevoie de un instrument juridic care, respectând independența juridică și economică a participanților, să le permită acestora să pună în comun mijloace de producție, baze de date, mijloace materiale etc.

Chiar dacă inspirația inițială aparține imaginației juridice franceze, principiile modelului francez inițial au cunoscut o schimbare de perspectivă care va da grupului european de interes economic originalitatea și eficacitatea sa. Grupul european de interes economic a apărut ca un răspuns dat de Comunitatea Europeană Economică la cerința de impulsione a cooperării întreprinderilor mici și mijlocii în spațiul european impusă de crearea pieței unice. Grație grupului european de interes economic, întreprinderile europene puteau colabora pe plan de egalitate, acestea dispunând de o nouă structură juridică corespunzătoare dimensiunii pieței unice și cooperării transfrontaliere².

Crearea grupului european de interes economic reprezintă o primă etapă în reglementarea la nivel european a societăților comerciale, proces ce a avut ca efect adoptarea în anul 2001 a Statutului Societății Europene prin Regulamentul (CEE) nr. 2.157³. De asemenea, este rezultatul politicii Comunității Europene care a avut ca scop adoptarea măsurilor necesare pentru buna funcționare a pieței unice.

măsurile de publicitate, ale Legii nr. 89-377 din 13 iunie 1989, de conținutul Legii din 19 octombrie 2000 și de cel al Legii din ianuarie 2003.

¹ Formalitățile de constituire și modul de funcționare a societăților comerciale erau considerate prea rigide, iar scopul lor era, până la apariția Legii nr. 79-9 din 4 ianuarie 1978, doar de a procura beneficii membrilor săi, în timp ce asociațiile prezentau ca principal inconvenient faptul de a nu avea capacitate juridică, atât de necesară în relațiile internaționale.

² A se vedea S. Israël, *Les caractéristiques juridiques du GEIE et son avenir économique*, FE, 1988, nr. 2 (numéro spécial), p. 3.

³ Regulamentul (CE) nr. 2.157/2001 al Consiliului din 8 octombrie 2001 a fost publicat în JOUE seria L nr. 294 din 10 noiembrie 2001 și modificat prin Regulamentul (CE) nr. 885/2004 al Consiliului din 26 aprilie 2004 (JOUE seria L nr. 168 din 1 mai 2004) și prin Regulamentul (CE) nr. 1.791/2006 al Consiliului din 20 septembrie 2006 (JOUE seria L nr. 363 din 20 decembrie 2006).

Pentru realizarea dezideratului¹ Tratatului de la Roma privind înființarea Comunității Economice Europene, semnat la 25 Martie 1957 și intrat în vigoare la 1 ianuarie 1958, a fost nevoie, pe lângă elementele care compun piața unică², și de crearea unui cadru juridic care să faciliteze adaptarea activităților persoanelor fizice, societăților comerciale sau altor entități juridice, de drept public sau privat, la condițiile economice ale spațiului european. Deși acestora nu le-a lipsit niciodată posibilitatea de a acționa pe plan european deoarece puteau apela fie la o formulă contractuală de cooperare (*joint-ventures*), fie la participarea în societăți ale unui stat membru, obstacole de ordin juridic, fiscal sau psihologic au trebuit surmontate de actorii de pe piața unică³. Obstacolele întâmpinate constau în principal în probleme legate de adaptarea la legislație, de stocul de marfă sau de strategiile de vânzare, ceea ce bloca producția sau derularea contractelor.

Posibilitățile de cooperare existente se caracterizau prin faptul că trebuiau să se supună unui sistem juridic național, ceea ce făcea să fie întâmpinate sistematic asemenea obstacole. Din punct de vedere juridic, toți practicienii care, la acea dată, doreau să dea formă unui proiect de cooperare transfrontalieră între parteneri aparținând unor state membre ale Comunității Economice Europene se confruntau cu problema alegerii între forma contractuală, care nu

¹ Conform art. 2 din TCE, „Comunitatea are ca misiune, prin instituirea unei piețe comune, a unei uniuni economice și monetare și prin punerea în aplicare a politicilor sau acțiunilor comune prevăzute la articolele 3 și 4, să promoveze în întreaga Comunitate o dezvoltare armonioasă, echilibrată și durabilă a activităților economice, un nivel ridicat de ocupare a forței de muncă și de protecție socială, egalitatea între bărbați și femei, o creștere durabilă și neinflaționistă, un grad ridicat de competitivitate și de convergență a performanțelor economice, un nivel ridicat de protecție și de ameliorare a calității mediului, creșterea nivelului și calității vieții, coeziunea economică și socială și solidaritatea între statele membre”.

² Pentru un studiu aprofundat cu privire la piața unică, a se vedea: G. Fábíán, *Drept instituțional comunitar*, ed. a 2-a, Ed. Sfera Juridică, Cluj-Napoca, 2006, p. 414 și urm.; A. Fuerea, *Drept comunitar al afacerilor*, ed. a 2-a, Ed. Universul Juridic, București, 2006, p. 12 și urm.; T. Ștefan, B. Andreșan-Grigoriu, *Drept comunitar*, Ed. C.H. Beck, București, 2007, p. 6 și urm.; P. Fontaine, *Construcția europeană de la 1945 până în zilele noastre*, Ed. Institutul European, Iași, 1998, p. 63 și urm.; Ph. Moreau Defarges, *Instituțiile europene*, Ed. Amarcord, Timișoara, 2002, p. 121 și urm.; Ch. Zorgbibe, *Construcția europeană. Trecut, prezent, viitor*, Ed. Trei, 1998, p. 309 și urm.; O. Manolache, *Tratat de drept comunitar*, ed. a 5-a, Ed. C.H. Beck, București 2006, p. 221 și urm.; A. Fuerea, *Drept comunitar european. Partea generală*, Ed. All Beck, București, 2003, pp. 8-10.

³ A se vedea J.-C. Dallemagne, *Le groupement d'intérêt économique et la société anonyme européenne: de nouveaux instruments au service de la coopération industrielle à l'horizon 92*, PA, 1988, nr. 142, p. 6.

dădea naștere unei entități juridice, și forma unei societăți, care nu întotdeauna putea fi adaptată nevoilor asociațiilor.

În ceea ce privește alegerea formei contractuale, existau dificultăți cu privire la legea aplicabilă contractului, la limba contractului sau la desemnarea instanței competente să soluționeze eventualele litigii dintre părți. Dacă opțiunea se îndrepta către una dintre formele societare reglementate de dreptul național, trebuiau avute în vedere aspecte precum compatibilitatea structurii societății alese cu nevoile asociațiilor, posibilitățile lor concrete de investiții și gestiune, precum și modul de răspundere a asociațiilor față de terți. Aceste elemente aveau influență atât în relațiile dintre părți, cât și în raport cu terții.

O asemenea barieră juridică putea fi depășită mai ușor de către societățile multinaționale, dar părea insurmontabilă pentru întreprinderile mici și mijlocii, care de regulă aveau probleme cu organizarea lor internă. Nu era ușor pentru o întreprindere de talie mică sau mijlocie să identifice, spre exemplu, din nemăratele cazuri particulare dacă este liberă să aleagă dreptul său național sau, din contră, se află în prezența unei reguli internaționale de ordine publică. De asemenea, erau întâmpinate dificultăți și cu privire la alegerea legii mai favorabile, mai ales dacă ne gândim că în practică alegerea dreptului aplicabil depinde adesea de localizarea economică sau juridică a unuia dintre parteneri, ceea ce îl situează pe celălalt partener pe un teren necunoscut ce poate crea bariere de ordin psihologic.

La toate aceste dificultăți Comunitatea Economică Europeană trebuia să găsească o soluție. Problemele cu care se confruntau societățile comerciale, persoanele fizice, precum și alte entități, de drept public sau privat, legat de cooperarea transfrontalieră nu puteau fi rezolvate prin uniformizarea dreptului național, deoarece cooperarea ar fi rămas tot supusă unui sistem juridic național. Era nevoie de un instrument juridic care să acționeze la un nivel supranațional și care să beneficieze de o reglementare uniformă și cu aplicare directă în toate statele membre ale CEE. Acesta, adresat în special întreprinderilor mici și mijlocii, mai trebuia să fie suplu și flexibil, să permită păstrarea independenței economice și juridice a membrilor săi și totodată să corespundă exigențelor pe care le presupunea cooperarea transfrontalieră.

Comunitatea Economică Europeană, prin soluția adoptată, trebuia să ofere celor ce acționau pe piața unică posibilitatea să aprecieze în mod direct și optim situațiile transfrontaliere în prezența regulilor de constituire și de funcționare a instrumentului juridic creat, reguli ce trebuiau să fie aceleași pentru toți partenerii. De asemenea, era necesar să se acorde, grație unei entități juridice

independente, și posibilitatea prelungirii și completării activității economice a fiecărui membru și creșterii rezultatelor și capacității concurențiale. Pe de altă parte, acest instrument juridic trebuia să ofere și acel plus în relațiile internaționale, și anume capacitatea juridică.

Soluția cea mai bună pentru înlăturarea barierelor ridicate în calea cooperării transfrontaliere între persoane fizice, societăți comerciale și alte entități de drept public sau privat părea să fie crearea unui instrument de cooperare pe bază contractuală având capacitate juridică¹.

Adoptarea regulamentului este rezultatul activității Comisiei Europene din anul 1970, care în memorandumul adresat Consiliului cu privire la politica industrială și în special la ameliorarea mediului de afaceri menționa în mod expres grupul de interes economic² ca o formă juridică care ar permite cooperarea între parteneri de afaceri de naționalitate diferită³. Această cooperare era necesară în cadrul politicii industriale a CEE, mai ales pentru întreprinderile mici și mijlocii care nu aveau aceleași șanse de acces la surse de finanțare precum întreprinderile mari și astfel nu puteau participa la proiecte de cercetare și dezvoltare ce depășeau talia națională. Bazându-se pe succesul avut de acest instrument juridic în Franța, Comisia Europeană a subliniat elementele care îl recomandă în vederea asigurării unei cooperări transfrontaliere între entități juridice, precum suplețea sa în ceea ce privește organizarea și funcționarea și accesul unor membri de talii diferite.

¹ A se vedea J. de Puiferrat, *Vers l'institution d'un groupement européen de coopération*, RMC, 1983, p. 423.

² Pentru un studiu aprofundat al grupului de interes economic, în dreptul român și cel francez, a se vedea: O. Căpălină, B. Ștefănescu, *Tratat de drept al comerțului internațional, vol. I – Partea generală*, Ed. Academiei, București, 1985, p. 71; T.R. Popescu, *Dreptul comerțului internațional*, ed. a 2-a, E.D.P., București, 1983, p. 85; C. Gheorghe, *Drept comercial european*, Ed. C.H. Beck, București, 2009, p. 231 și urm.; St.D. Cărpănuș, *op. cit.*, pp. 405-411; D. Lepeltier, É. Buttet, G. Lesguillier, *Les Groupements d'intérêt économique: GIE, GEIE. Régimes juridique et fiscal, formules, textes*, GLN, Paris, 1990, p. 13 și urm.; GEIE. *Aspects pratiques, France et autres pays de la Communauté*, Editions Francis Lefebvre, Levallois, 1993; F. Lemeunier, *Groupement d'intérêt économique (GIE): groupement européen d'intérêt économique (GEIE)*, 10e édition, Dalloz, Paris, 1999, p. 9 și urm.; J.-M. Moulin, *Droit des sociétés et des groupes*, 3e édition, Gualino, Paris, 2008, pp. 177-181, Memento pratique Editions Francis Lefebvre. *Sociétés Commerciales*, 41e édition, Editions Francis Lefebvre, Levallois, 2010, pp. 1527-1547.

³ A se vedea J.-P. Dubois, P. Guez, *Le groupement d'intérêt économique: jurisprudence français et projet européen*, JCP éd. CI, 1970, p. 1.158.

Plecând de la modelul francez al grupului de interes economic și pe baza unor consultări rapide, Comisia Europeană va prezenta pe 21 decembrie 1973 o primă propunere de regulament¹. Instrumentul juridic propus a fost Grupul European de Cooperare.

Promotorii grupului european de cooperare, care s-au inspirat din dreptul francez și din ordonanța care reglementa grupul de interes economic, l-au prezentat precum complementul indispensabil al societății europene (SE), care nu se adresează decât societăților de o anumită anvergură și constituie un instrument prea rigid și prea complex pentru cooperarea întreprinderilor mici și mijlocii.

Conform proiectului, grupul european de cooperare prezenta următoarele caracteristici:

- a) un larg acces al membrilor;
- b) lipsa unui capital obligatoriu;
- c) răspunderea solidară a membrilor față de terți;
- d) era un instrument juridic uniform.

După avizul Comitetului economic și social² și al Parlamentului European³, propunerea modificată a fost transmisă din nou Consiliului pe 12 aprilie 1978. De la data înaintării propunerii modificate și până la data începerii efective a lucrărilor în cadrul grupului de specialitate din cadrul Consiliului au trecut patru ani. Această întârziere s-a datorat în principal faptului că experții în dreptul societăților au preferat negocierile pentru societatea europeană, un proiect mult mai ambițios și seducător⁴.

Începutul anului 1982 va marca startul negocierilor pentru adoptarea formei finale a regulamentului privind grupul european de interes economic⁵. Au urmat trei ani și jumătate de discuții intense, perioadă în care au avut loc 40 de reuniuni ale grupului de specialitate din cadrul Consiliului, pe o durată de 628 de zile⁶. Au trebuit analizate toate problemele existente la nivel comunitar legate de dreptul comunitar al societăților, motivele de optimism alternând cu

¹ Publicat în JOCE nr. C-14 din 15 februarie 1974.

² Publicat în JOCE nr. C-108 din 15 mai 1975.

³ Publicat în JOCE nr. C-163 din 11 iulie 1977.

⁴ A se vedea Ph. Woodland, *Le groupement européen d'intérêt économique: le regain du modèle français offre aux entreprises de la CEE un futur instrument de coopération*, JCP, 1986 I, pp. 2-3.

⁵ În acest sens, a se vedea J. de Puifferrat, *op. cit.*, p. 422.

⁶ Pentru amănunte, a se vedea Ph. Woodland, *op. cit.*, p. 3.

cele de pesimism. De la 22 de articole, cât a avut inițial propunerea de regulament, s-a ajuns în final la 43 de articole.

În acest interval de timp, Comisia Europeană a putut să prezinte celor interesați ceea ce oferă acest instrument de cooperare, deoarece acesta constituia o etapă importantă în realizarea pieței unice.

Negocierile cu privire la proiectul de regulament au întâmpinat și o serie de obstacole¹. Un prim obstacol a fost reprezentat de domeniul de aplicare al acestui instrument juridic de cooperare, deoarece o parte dintre promotorii proiectului și-au dorit ca și întreprinderile situate în afara comunității să poată apela la acesta. Această extindere putea fi justificată pe plan economic, dar crea probleme din punct de vedere politic. În consecință, Comisia Europeană a preferat să renunțe la ideea de a permite și întreprinderilor care nu erau situate în cadrul Comunității Economice Europene să fie membre ale unui asemenea grup.

Alt obstacol l-a constituit partea delegată de regulament dreptului național. În acest sens, au fost invocate dificultățile pe care le puteau întâmpina întreprinderile mici și mijlocii prin contactul cu dreptul național.

Negocierile, în paralel, cu privire la alte instrumente de drept comunitar, precum statutul societății anonime europene și statutul societății cooperative europene, s-au numărat și ele ca obstacol în calea unei mai rapide adoptări a regulamentului. S-a considerat că fiecare instrument trebuie să urmărească propriul progres fără a surclasa evoluția celorlalte.

Denumirea însăși de grup european de cooperare a constituit un impediment, deoarece utilizarea termenului ar fi ridicat probleme organizațiilor din sectorul cooperativ. Acestea și-au manifestat intenția de a se modifica denumirea și au propus soluții alternative, precum denumirea „gruparea europeană de interes economic”.

Reticență cu privire la proiectul propus a existat și din partea mișcării sindicale europene, care aștepta să fie definit în cadrul grupului mecanismul de reprezentare a muncitorilor.

Odată însă rezolvate toate problemele ce rămăseseră deschise, Regulamentul a fost adoptat la data de 25 iulie 1985 și publicat în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene seria L nr. 199/1 din 31 iulie 1985². Deși Regulamentul

¹ A se vedea J. de Puifferrat, *op. cit.*, pp. 424-425.

² Textul în limba română al Regulamentului (CEE) nr. 2.137/85 poate fi găsit online la adresa <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:17:01:31985R2137:RO:PDF>.

a intrat în vigoare la trei zile de la publicare, el va fi aplicabil abia de la 1 iulie 1989. Art. 41 a fixat la acea dată termenul dat autorităților naționale în vederea adoptării măsurilor necesare pentru înmatricularea grupului european de interes economic.

Marea majoritate a statelor membre au respectat termenul dat de Regulament pentru implementarea dispozițiilor referitoare la grupul european de interes economic, dar au existat și state care au întârziat acest demers (de exemplu, Italia, Austria, Luxemburg, care abia în anul 1991 au adoptat măsurile cerute de Regulament) sau nu l-au concretizat (de exemplu, Cipru).

Punerea în aplicare a Regulamentului a reprezentat o etapă semnificativă în crearea unui spațiu juridic european destinat să ofere întreprinderilor condiții similare celor de pe piața națională, grupul european de interes economic fiind primul instrument juridic supus unei ordini juridice supranaționale, ordinea juridică europeană, pentru a surmonta obstacolele care se ridicau încă în calea cooperării transfrontaliere, datorită legăturii cu sistemul juridic național limitat teritorial.

Grupul european de interes economic, ca entitate colectivă de tip asociativ¹, se individualizează prin următoarele trăsături:

a) grupul constituit cu respectarea dispozițiilor legale este învestit cu capacitate juridică. De la data înmatriculării sale în registrul prevăzut de art. 6 din Regulament, grupul „are capacitatea ca în nume propriu să fie titularul drepturilor și obligațiilor de orice natură, de a încheia contracte sau alte acte juridice și de a sta în justiție” [art. 1 alin. (2) din Regulament];

b) grupul dobândește personalitate juridică doar în temeiul unei norme de drept național, deoarece Regulamentul conferă statelor membre prerogativa acordării sau nu a personalității juridice [art. 1 alin. (3) din Regulament];

c) în funcție de natura activității desfășurate, grupul poate avea caracter comercial sau civil;

d) scopul său nu este de a obține profit pentru el însuși;

e) activitatea grupului trebuie să fie legată de activitatea economică a membrilor săi și nu poate avea decât un caracter auxiliar acestei activități [art. 3 par. 2 din Regulament];

¹ Sunt entități de tip asociativ: societățile comerciale, organizațiile cooperatiste, grupurile de interes economic asociațiile și fundațiile, syndicatele, patronatele etc. A se vedea Gh. Piperea, *De drept comercial. Întreprinderea*, Ed. C.H. Beck, București, 2012, p. 91.

f) se poate constitui atât cu capital, cât și fără capital;

g) membrii grupului răspund nelimitat și solidar pentru datoriile grupului indiferent de natura lor [art. 24 alin. (1) din Regulament];

h) din punct de vedere fiscal, este supus regimului transparenței fiscale. Referitor la regimul fiscal aplicabil în cazul grupului european de interes economic, Regulamentul (CEE) nr. 2.137/1985, spre deosebire de alte aspecte pe care le-a reglementat mai detaliat, nu conține decât o singură dispoziție. Conform art. 40, rezultatele activităților unui grup se impozitează numai la nivelul membrilor. Regulamentul mai prevede la punctul 14 din preambul că pentru celelalte aspecte ce țin de regimul fiscal aplicabil grupului european de interes economic incidentă este legea fiscală internă, în special în ceea ce privește distribuirea profitului, procedurile fiscale și orice alte obligații fiscale impuse de aceasta¹.

Secțiunea a 2-a

Reglementarea grupului european de interes economic

2.1. Precizări prealabile

Grupul european de interes economic este reglementat prin Regulamentul (CEE) nr. 2.137/85 din 25 iulie 1985 ca entitate juridică situată, din punctul de vedere al caracteristicilor, între societatea comercială și asociație². În dreptul român, dispozițiile Regulamentului se completează cu cele ale Legii nr. 161 din 19 aprilie 2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției și ale Codului civil³. Mai precis,

¹ Conform art. 5 din Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 282/2011 al Consiliului din 15 martie 2011 de stabilire a măsurilor de punere în aplicare a Directivei 2006/112/CE privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată (reformare), un grup european de interes economic (GEIE), constituit în conformitate cu Regulamentul (CEE) nr. 2137/85, care livrează bunuri sau prestează servicii cu titlu oneros membrilor săi sau terților, reprezintă o persoană impozabilă în sensul articolului 9 alineatul (1) din Directiva 2006/112/CEE.

² Regulamentul Consiliului (CEE) nr. 2.137 din 25 iulie 1985 a fost publicat în JOCE seria L, nr. 199/1 din 31 iulie 1985, pp. 1-9. Textul în limba română este disponibil online la adresa <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:17:01:31985R2137:RO:PDF>.

³ Modificată prin O.U.G. nr. 40/2003, O.U.G. nr. 77/2003, O.U.G. nr. 92/2004, Legea nr. 171/2004, Legea nr. 96/2006, O.U.G. nr. 31/2006, Legea nr. 251/2006, Ordonanța nr. 2/2006,